

Posudek diplomové práce

Michal Beník, Democratizace Slovinska. Dynamizace občanské společnosti, liberalizace Svazu komunistů Slovinska, formování politické opozice a nacionalizace slovinské otázky

(magisterská práce na FSV UK - Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc), Praha 2007, 106 s.+přílohy

Práce o moderních slovinských dějinách jsou spíše výjimečné (stačí se ostatně podívat na seznam literatury). V rámci zájmu o problematiku dezintegrace jugoslávského státu se sice ojediněle objevuje zájem o to, co se dělo v nejsevernější svazové republice, ovšem relativní snadnost a především "umírněnost" procesu osamostatňování Slovinska jej vždy "umenšovala". A tak v mnohopočetné literatuře německé, anglicky a nakonec i rusky psané o tragickém konci jugoslávské federace se slovinská problematika objevuje skutečně spíše výjimečně.

Jak se vyvíjela slovinská společnost v posledním desetiletí existence jugoslávské federace? A jak tato společnost mohla vůbec fungovat v rámci autoritativního, byť relativně (ve srovnání s ostatními státy "jedné strany"), systému a jak ji "pomáhal" proces liberalizace vládnoucí komunistické strany? Tyto otázky si položil M. Beník a právě odpovědi na ně mu měly poskytnout potvrzení či vyvrácení hypotéz, z kterých vychází hodnocená diplomová práce.

Kromě velmi precizně formulovaného "úvodu", který postihuje základní otázky výzkumu, hlavní hypotézy, metodologické postupy a kritiku pramenů, je vlastní text rozdělen do dvou velkých celků. Nezbytná úvodní historická část, nazvaná trefně Jugoslávský sen, shrnuje nezbytná historická fakta k navození vlastního výkladu (zaujala zejména poukaz na českou optiku jugoslávského vývoje, našinci, který povětšinou jej poznal jako občasný turista, se nutně tehdejší Jugoslávie musela jevit jako výjimečná a především nedosažitelná meta a modalita socialistického vývoje). Ten je pak obsahem téměř padesátistránkového bloku, postihujícího složitý vnitropolitický vývoj republiky v osmdesátých letech. Autor správně vystihl vývoj hlavních politických proudů ve Slovinsku, reprezentovaných mládežnickou organizací, komunistickou stranou a rodícími se občanskými hnutími - to všechno byly jen o málo později zárodky politických stran (první z nekomunistických organizací pak vznikla na jaře 1988). Přelomová léta 1989 až 1990 obsahují

především události kolem slovinských reakcí na vývoj v Srbsku a hlavně Kosovu, vznik DEMOSu a poslední sjezd SKJ v lednu 1990. Závěr je nejen stručnou rekapitulací, ale také shrnutím závěrů kolem původně stanovených hypotéz. Několik velmi vhodně zvolených příloh tvoří dobrou ilustraci, i když sedm textů ve slovinštině ilustraci jen pro skutečně nemnoho specialistů.

Beníkova práce je založena především na slovinské produkci, která je až překvapivě početná. Práce je napsána vyspělým jazykem, obratně stylizovaná a čtivá.

Větších připomínek k práci nemám. Pokud byly, pak jsem je při její textaci vždy sdělil osobně autorovi.

Jen na s. 70 nevím zda Pozderc nebo Pazderc (a není to Pozderac).

Práce jako celek je dobře strukturovaná, odpovídá na položené otázky. Jen si myslím, že vývoj slovinské společnosti mohl být více situovaný do celkového tehdejšího vývoje jugoslávského, ale také mezinárodního, minimálně "východoevropského".

Autor si vybral složitou a ne snadno zpracovatelnou tematiku. Z materiálu, který měl nakonec k dispozici (a který skutečně není povětšinou u nás dosažitelný), napsal velmi slušnou práci, která vyhovuje požadavkům, kladeným na práce magisterské. Doporučuji proto přijetí této práce, kterou hodnotím jako **v ý b o r n o u**
- 1.

V Praze, dne 16. června 2007.

PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.